

Миرونюк В.І.

Характеристика звернень населення за амбулаторною медичною допомогою в зв'язку з депресивними розладами

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна

Myroniuk V.I.

Characteristics of appeals of the population for outpatient medical care related to depressive disorders

Uzhhorod National University,
Uzhhorod, Ukraine

viktoriia.myroniuk1994@gmail.com

Вступ

Дані ВООЗ вказують на те, що депресія це найпоширеніший психічний розлад, на який у світі страждає майже 300 млн людей. Депресія може призвести до самогубства, від якого щорічно вмирає близько 800 тис. осіб – це друга за частотою причина смерті серед молоді у віці від 15 до 29 років життя [1].

За результатами проведених епідеміологічних досліджень, депресія спричиняє низку порушень соціального функціонування, що є значно тяжчими за наслідки таких хронічних соматичних захворювань, як стенокардія, артрит, бронхіальна астма та діабет [2]. На думку деяких вчених, депресивні розлади слід вважати одним із найважливіших чинників соціально-економічних проблем, що виникають унаслідок порушення здоров'я [3,4]. За прогнозами ВООЗ, депресивні розлади посідатимуть друге місце у світі після захворювань системи кровообігу як чинник інвалідності [5,6]. При цьому у деяких країнах Західної Європи депресія уже стає першим чинником втрати повноцінних років життя [7]. Соціальна значущість депресії зумовлена не лише негативним впливом депресивних розладів на якість життя самих пацієнтів. Допомога хворим на депресію передбачає значні витрати на їх лікування та соціальне забезпечення [8,9]. Ще один аспект тягаря вказаної хвороби – це втрати економічних та соціальних можливостей, яких зазнають особи з депресивними розладами та їхні родичі [10].

Мета: дослідити звернення населення Закарпатської області за спеціалізованою амбулаторно-поліклінічною медичною допомогою в зв'язку з депресивними розладами.

Матеріали та методи

Матеріали дослідження: статистичні звіти за формою №10 (річна) «Звіт щодо надання психіатричної допомоги населенню» за період 2018-2020 рр по системі охорони здоров'я України, КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня ім. А. Новака» Закарпатської обласної Ради та приватному спеціалізованому ЗОЗ Товариство з обмеженою відповідальністю «Нейромед» м. Ужгород.

Методи дослідження: статистичний, структурно-логічного аналізу.

Результати дослідження та їх обговорення

Відповідно до програми дослідження вивчалось питання звернення населення за спеціалізованою амбулаторно-поліклінічною медичною допомогою в зв'язку з депресивними розладами в цілому до закладів системи охорони здоров'я України та до КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня ім. А. Новака» Закарпатської обласної Ради та приватному спеціалізованому ЗОЗ Товариство з обмеженою відповідальністю «Нейромед» м. Ужгород в динаміці трьох років: 2018-2020 рр.

Зведені статистичні дані наведені в таблиці.

Аналіз наведених в таблиці даних статистичних звітів вказує на те, що в цілому в Україні кількість звернень населення в зв'язку з депресивним епізодом за роки дослідження збільшилася з 4069 до 5799 (1,43 разів) при цьому кількість первинних звернень збільшилася з 1517 до 2327 (1,53 разів).

При цьому кількість звернень з приводу рекурентного депресивного розладу збільшилася з 3580 до 4552 (1,27 разів), а кількість первинних звернень збільшилася з 761 до 968 (1,27 разів).

Характеризуючи контингенти населення, які зверталися в 2020 році з приводу депресивного епізоду необхідно відмітити, що серед них жінки склали 69,5%, жителі міст – 76,0%, молоді люди – 21,7% і що в результаті лікування у 14,7% наступило одужання, або стійка ремісія.

Характеризуючи контингенти населення, які зверталися в 2020 р. з приводу рекурентного депресивного розладу необхідно зазначити, що серед них жінки склали 72,2%, жителі міст 73,7%, молоді люди – 17,0% і що в результаті лікування у 7,2% наступило одужання, або стійка ремісія.

Далі нами було проаналізовано показники звернення населення Закарпатської області з приводу депресивних розладів за амбулаторно-поліклінічною допомогою до КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня ім. А. Новака» Закарпатської обласної Ради.

Таблиця. Звернення населення за амбулаторною спеціалізованою медичною допомогою з приводу депресій

Найменування	Рік	Всього	Звернулися вперше																	
			Стать				Місце проживання				Вік				Припинення лікування					
			Чоловік		Жінка		Місто		Село		Молодий		Похилый		Всього	Одужання, стійка ремісія				
абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%					
Дані по Україні																				
Депресивний епізод	2018	4069	1517	37,3	468	30,9	1049	69,1	1084	71,5	433	28,5	1201	79,2	316	20,8	1536	37,7	630	15,5
	2019	5259	2037	38,7	675	33,1	1362	66,9	1513	74,3	524	25,7	1579	77,5	458	22,5	1806	34,3	865	16,4
	2020	5799	2327	40,1	709	30,5	1618	69,5	1769	76,0	558	24,0	1935	83,2	392	16,8	2268	39,1	851	14,7
Рекурентний депресивний розлад	2018	3580	761	21,3	200	26,3	561	73,7	495	65,0	266	35,0	524	68,9	237	31,1	1026	28,7	372	10,4
	2019	4375	830	19,0	228	27,5	602	72,5	570	68,7	260	31,3	550	66,3	280	33,7	1375	31,4	373	8,5
	2020	4552	968	21,3	269	27,8	699	72,2	713	73,7	255	26,3	716	74,0	252	26,0	1471	32,3	326	7,2
Товариство з обмеженою відповідальністю «Нейромед» м. Ужгород																				
Депресивний епізод	2018	12	9	75,0	5	55,6	4	44,4	5	55,6	4	44,4	7	77,8	2	22,2	-	-	-	-
	2019	19	9	47,4	5	55,6	4	44,4	5	55,6	4	44,4	7	77,8	2	22,2	-	-	-	-
	2020	16	12	75,0	8	66,7	4	33,3	2	16,7	10	83,3	10	83,3	2	16,7	-	-	-	-
Рекурентний депресивний розлад	2018	12	6	75,0	-	-	6	100,0	6	100,0	-	-	6	100,0	-	-	-	-	-	-
	2019	12	6	50,0	-	-	6	100,0	6	100,0	-	-	6	100,0	-	-	-	-	-	-
	2020	11	7	63,6	4	57,1	3	42,9	7	100,0	-	-	7	100,0	-	-	-	-	-	-
КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня ім. А. Новака» Закарпатської обласної ради																				
Депресивний епізод	2018	187	94	50,3	38	40,4	56	59,6	75	79,8	19	20,2	85	90,4	9	9,6	42	22,5	29	15,5
	2019	304	138	45,4	70	50,7	68	49,3	110	79,7	28	20,3	125	90,6	13	9,4	69	22,7	56	18,4
	2020	47	36	76,6	30	83,3	6	16,7	3	8,3	33	91,7	36	100,0	-	-	8	17,0	-	-
Рекурентний депресивний розлад	2018	2	1	50,0	1	100,0	-	-	1	100,0	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-
	2019	18	8	44,4	6	75,0	2	25,0	8	100,0	-	-	8	100,0	-	-	-	-	-	-
	2020	84	84	100	44	52,38	40	47,62	9	10,7	44	52,4	84	100,0	-	-	16	19,0	-	-

Аналіз наведених статистичних звітів дозволив встановити, що кількість звернень населення до КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня ім. А. Новака» в зв'язку з депресивним епізодом за амбулаторно-поліклінічною допомогою за роки дослідження зменшилася з 184 до 47 (3,9 разів) при цьому кількість первинних звернень зменшилася з 94 до 36 (2,6 разів).

В ході проведення аналізу було встановлено що кількість звернень з приводу рекурентного депресивного розладу збільшилася з 2 до 84 (42 рази), а кількість первинних звернень збільшилася з 1 до 84 (84 рази).

При цьому необхідно відмітити, що серед контингентів населення, які зверталися в 2020 р. з приводу депресивного епізоду до даного ЗОЗ в своїй більшості склали: чоловіки – 83,3%, жителі сільської місцевості – 91,7%, молоді люди 30,6% у яких в результаті отриманого лікування не наступило одужання або стійка ремісія.

Серед контингентів населення, які зверталися в 2020 р. з приводу рекурентного депресивного розладу до КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня ім. А. Новака» в своїй більшості склали: чоловіки – 52,38%, жителі сільської місцевості – 52,4%, молоді люди – 44,0% у яких в результаті отриманого лікування не наступило одужання або стійка ремісія.

Наступним кроком дослідження було проаналізовано показники звернення населення Закарпатської області з приводу депресивних розладів за амбулаторно-поліклінічною допомогою до приватного спеціалізованого ЗОЗ товариство з обмеженою відповідальністю «Нейромед», яке працює в м. Ужгород.

Аналіз даних статистичних звітів дозволив встановити, що кількість звернень населення до ТОВ «Нейромед» в зв'язку з депресивним епізодом за амбулаторно-поліклінічною допомогою за роки дослідження збільшилася з 12 до 16 (1,33 разів) при цьому кількість первинних звернень збільшилася з 9 до 12 (1,33 разів).

В ході проведення аналізу було встановлено що кількість звернень з приводу рекурентного депресивного розладу зменшилася з 12 до 11 (1,09 разів), а кількість первинних звернень збільшилася з 6 до 7 (1,17 разів).

При цьому необхідно відмітити, що серед контингентів населення, які зверталися в 2020 році до ТОВ «Нейромед» з приводу депресивного епізоду в своїй більшості склали: чоловіки – 66,7%, жителі села – 83,3%.

Серед контингентів населення, які зверталися в 2020 році до ТОВ «Нейромед» з приводу рекурентного депресивного розладу в своїй більшості склали: чоловіки – 57,1%, жителі міст – 100,0%.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з дослідженням якості життя осіб, що страждають на депресію та членів їх сімей.

Висновки

За результатами дослідження встановлено, що в цілому по Україні відмічається збільшення кількості населення, яке звертається за спеціалізованою амбулаторно-поліклінічною медичною допомогою з приводу депресивних розладів в динаміці 2018-2020 років. При цьому переважну частку із них складають жінки, які проживають в містах. Аналіз статистичних даних вказує, що одужання або стійка ремісія при депресивних епізодах наступають в межах 15%, а при рекурентному депресивному розладі менше ніж в 10% випадків.

В ЗОЗ Закарпатської області відмічена тенденція до зменшення кількості населення, яке звертається за амбулаторно-поліклінічною допомогою з приводу депресивних розладів. При цьому переважну частку із них складають чоловіки, які проживають в сільській місцевості. Частка хворих у яких в результаті лікування наступило одужання або стійка ремісія є нижчим ніж в цілому в Україні.

Література

1. 10 жовтня – День психічного здоров'я. Що таке депресія та хто в зоні ризику. [Електронний ресурс]. URL: <https://suspilne.media/9022-so-take-depresia-i-comu-v-nij-ne-sogomno-ziznatisa/> (дата звернення: 23 травня 2022).
2. Sobocki P., Ekman M., Agren H. et al. Health-related quality of life measured with EQ-5D in patients treated for depression in primary care. *Value Health*. 2007. 10: 153-60.
3. Moussavi S., Chatteraji S., Verdes E. Depression, chronic diseases, and decrements in health: results from the World Health Surveys. *Lancet*. 2007. 370. 851-8.
4. Prince M., Patel V., Saxena S. et al. No health without mental health. *Lancet*. 2007. 370. 859-77.
5. Ayuso J.L. Concepto y clasificacion. Aspectos epidemiologicos y significado socioeconomico de la depresion. *Salud Rural*. 1999. 3: 107-109.
6. Murray C.J.L., Lopez A.D. The global burden of disease, a comprehensive assessment of mortality and disability from diseases, injuries, and risk factors in 1990 and projected to 2020. Harvard: Harvard University Press, 1996.
7. Wittchen H.U., Jacobi F. Size and burden of mental disorders in Europe – a critical review and appraisal of 27 studies. *Eur. Neuropsychopharmacol*. 2005. 15: 357-366.
8. Knapp M. Hidden costs of mental illness. *Br. J. Psychiatry*. 2003. 183: 477-478.
9. Valladares A., Dilla T., Sacristan J.A. Depression: a social mortgage. Latest advances in knowledge of the cost of the disease. *Actas. Esp. Psiquiatr*. 2009. 7(1): 49-53.
10. Lopez-Bastida J., Serrano-Aguilar P., Duque-Gonzalez B. Costes socioeconomicos de las enfermedades mentales en las Islas Canarias en. *Aten Prim*. 2002. 34: 32-38.

References

1. 10 zhovtnia – Den psykhičnoho zdorovia. Shcho take depresia ta khto v zoni ryzyku. [Elektronnyi resurs]. URL: <https://suspilne.media/9022-so-take-depresia-i-comu-v-nij-ne-soromno-ziznatisa/> (data zvernennia: 23 travnia 2022).
2. Sobocki P., Ekman M., Agren H. et al. Health-related quality of life measured with EQ-5D in patients treated for depression in primary care. *Value Health*. 2007. 10: 153-60.
3. Moussavi S., Chatteraji S., Verdes E. Depression, chronic diseases, and decrements in health: results from the World Health Surveys. *Lancet*. 2007. 370. 851-8.
4. Prince M., Patel V., Saxena S. et al. No health without mental health. *Lancet*. 2007. 370. 859-77.
5. Ayuso J.L. Concepto y clasificacion. Aspectos epidemiologicos y significado socioeconomico de la depresion. *Salud Rural*. 1999. 3: 107-109.
6. Murray C.J.L., Lopez A.D. The global burden of disease, a comprehensive assessment of mortality and disability from diseases, injuries, and risk factors in 1990 and projected to 2020. Harvard: Harvard University Press, 1996.
7. Wittchen H.U., Jacobi F. Size and burden of mental disorders in Europe – a critical review and appraisal of 27 studies. *Eur. Neuropsychopharmacol*. 2005. 15: 357-366.
8. Knapp M. Hidden costs of mental illness. *Br. J. Psychiatry*. 2003. 183: 477-478.
9. Valladares A., Dilla T., Sacristan J.A. Depression: a social mortgage. Latest advances in knowledge of the cost of the disease. *Actas. Esp. Psiquiatr*. 2009. 7(1): 49-53.
10. Lopez-Bastida J., Serrano-Aguilar P., Duque-Gonzalez B. Costes socioeconomicos de las enfermedades mentales en las Islas Canarias en. *Aten Prim*. 2002. 34: 32-38.

Дата надходження рукопису до редакції: 03.06.2022 р.

Мета: дослідити звернення населення Закарпатської області за спеціалізованою амбулаторно-поліклінічною медичною допомогою в зв'язку з депресивними розладами.

Матеріали та методи. Матеріали дослідження: статистичні звіти за формою №10 (річна) «Звіт щодо надання психіатричної допомоги населенню» за період 2018-2020 рр. комунального та приватного закладів охорони здоров'я Закарпатської області. Методи дослідження: статистичний, структурно-логічного аналізу.

Результати. Відмічена тенденція до зменшення кількості населення Закарпатської області, яке звертається за амбулаторно-поліклінічною допомогою з приводу депресивних розладів. Переважну частку пацієнтів складають чоловіки, які проживають в сільській місцевості. Частка хворих у яких в результаті лікування наступило одужання або стійка ремісія є нижчим ніж в цілому в Україні.

Висновки. Результати дослідження вказують на необхідність оптимізації системи амбулаторної медичної допомоги при депресивних розладах.

Ключові слова: депресивні розлади, амбулаторна медична допомога, звернення, населення, Закарпатська область.

Goal of research: to study the appeal of the population of Transcarpathian region for specialized outpatient medical care related to depressive disorders.

Materials and methods. Research materials: statistical reports according to the form №10 (annual) "Report on the provision of psychiatric care to the population" for the period 2018-2020 of communal and private health care institutions of the Transcarpathian region. Methods of research: bibliosemantic, of structural-and-logical analysis.

Results. The tendency to the decrease of the number of the population seeking outpatient and polyclinic care for depressive disorders is registered. Most of these patients are men living in rural areas. The proportion of patients whose treatment resulted in recovery or persistent remission is lower than in Ukraine as a whole.

Conclusions. The results of the study indicate the need to optimize the system of outpatient medical care for depressive disorders.

Key words: depressive disorders, outpatient medical care, treatment, population, Transcarpathian region.

Відомості про автора

Миронюк Вікторія Іванівна – аспірант факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 3, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88000, Україна.
viktoriiia.myroniuk1994@gmail.com.